

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/156/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1421202168
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1421202168.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Královej a členov senátu JUDr. Ivany Jahbovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej v právnej veci navrhovateľky: M. O., Z.. XX.XX.XXXX, K. B.: X. A. XX, B., proti manželovi: D.. X. O., Z.. XX.XX.XXXX, K. B.: X. A.Ž. XX, B., o návrhu na rozvod manželstva, na odvolanie manžela voči rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 22. júna 2022, č.k. 23Pc/12/2021-57, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 22. júna 2022, č.k. 23Pc/12/2021-57, potvrdzuje.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom zo dňa 22. júna 2022, č.k. 23Pc/12/2021-57 rozhodol tak, že manželstvo M. O., J.. Š., Z.. XX.XX.XXXX T. D.. X. O.Á., Z.. XX.XX.XXXX R. L. XX.XX.XXXX V. B., I. V. A. F. F.Z. Ú. B. - J. V. I. XX, J. XXXX, na Q. XXX, X. X. Č. XXX, rozviedol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľka návrhom zo dňa 27.08.2021 žiadala, aby súd manželstvo účastníkov konania rozviedol. Svoj návrh odôvodnila tým, že manžel požíva alkoholické nápoje, pod vplyvom ktorých je agresívny, fyzicky ju napáda a uráža. Agresívne sa správa aj k maloletému synovi navrhovateľky, ktorý pochádza z predchádzajúceho vzťahu navrhovateľky a bol jej zverený do osobnej starostlivosti, a ktorý je ťažko zdravotne postihnutý. Vzhľadom na násilné správanie manžela, v dôsledku ktorého navrhovateľka s maloletým synom žijú v neustálom strachu a strese, bola navrhovateľka nútená podať na manžela trestné oznámenie za domáce násilie. Navrhovateľka uviedla, že manželstvo účastníkov je rozvrátené a neplní žiadnu zo svojich funkcií.

3. Manžel sa k návrhu na rozvod manželstva vyjadril v písomnom podaní doručenom súdu prvej inštancie dňa 22.04.2022, pričom uviedol, že s rozvodom manželstva nesúhlasí. Vo svojom vyjadrení uviedol, že dôvody v návrhu sú skreslené a neúplné, navyše v súčasnosti sú bezpredmetné, nakoľko od februára podstupuje protialkoholickú liečbu ambulantnou formou. Od mesiaca marec 2022 je zamestnaný na trvalý pracovný pomer, čo sú všetky skutočnosti, ktoré eliminujú dôvody rozvratu manželstva uvádzané navrhovateľkou v návrhu na rozvod manželstva. Navrhovateľka sa podaním návrhu unáhnila, čo bolo zapríčinené vtedajšími dočasnými problémami, ktoré pominuli. Manželstvo trvá od roku 2010, manželská kríza bola spôsobená stratou zamestnania odporcu, čo zle znášal, v období pred stratou zamestnania manželia problémy nemali. Uviedol, že v súčasnosti je zamestnaný a zo závislosti sa lieči.

4. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil ustanovením § 18 a § 23 Zákona o rodine a vecne tým, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že manželstvo účastníkov je hlboko a trvalo rozvrátené, neplní svoj účel a aj napriek nesúhlasu manžela (odporcu) s rozvodom, nakoľko ako uviedol vo vyjadrení k žalobe, od februára podstupuje protialkoholickú liečbu a od

mesiacu marec 2022 je zamestnaný, čo sú všetko skutočnosti, ktoré eliminujú dôvody rozvratu manželstva uvádzané navrhovateľkou v návrhu na rozvod, nie je perspektíva obnovenia spolužitia účastníkov konania. Odporca bol v priebehu vedeného konania o rozvod manželstva odsúdený Trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 01.02.2022 č.k. 2T/75/2021-257, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.05.2022 za spáchaný zločin týrania blízkej a zverenej osoby, ktorá skutočnosť je zásadná z hľadiska posúdenia perspektívy obnovenia spolužitia manželov, ako aj rozvratu manželstva. Je nesporné, že fyzickým a psychickým násilím páchaným dlhodobo voči navrhovateľke a jej maloletému zdravotne ťažko postihnutému synovi, ktorý žil s manželmi v spoločnej domácnosti, odporca spôsobil navrhovateľke a maloletému T. závažnú ujmu, v dôsledku čoho nie je možné očakávať, že by navrhovateľka prejavila ochotu spolužitie s odporcom obnoviť. Správanie odporcu je absolútne neprijateľné a neakceptovateľné a ak aj vo vyjadrení k návrhu na rozvod manželstva uviedol, že v súčasnosti došlo z jeho strany k náprave, nie je žiadnym spôsobom ospravedliteľné konanie, ktorého sa voči navrhovateľke a maloletému T. dopustil. V konečnom dôsledku navrhovateľka na obnovení spolužitia nemá záujem. Nakoľko v posudzovanej veci vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie dospel k záveru, že sú naplnené obe podmienky stanovené ustanovením § 23 ods. 1 Zákona o rodine pre rozvod manželstva, ktoré je hlboko a trvalo rozvrátené a neplní svoj účel, ani žiadnu zo spoločenských funkcií, manželstvo účastníkov rozviedol.

5. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie odporca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v rámci ktorého uviedol, že je presvedčený, že objektívne nie je rozvrat medzi manželmi nezmieriteľný a nenapraviteľný. Dôvody jeho zlého správania sa voči manželke a T. boli dva, a to strata zamestnania a alkohol. Ako už uviedol, zamestnanie má a z alkoholu sa lieči pod odborným dohľadom psychiatra. Takže rozvrat je napravitelný. Oba vo svojich výpovediach uviedli, že kým mal prácu a neužíval nadmerne alkohol, vzťahy boli dobré. Oba dôvody pominuli, takže objektívne sa môže predpokladať, že vzťahy sú napravitelné. K vyjadreniu v bode 12 rozsudku o rozvode manželstva uviedol, že bol odsúdený na najnižší možný trest a s podmieneným odkladom. Na základe toho môže objektívne tvrdiť, že súd nepovažoval ním spáchaný trestný čin za závažný a podmieneným prepustením naznačil, že možnosť nápravy je vysoká. Nesúhlasí ani s tvrdením v bode 12 rozsudku: „Je nesporné, že fyzickým a psychickým násilím... odporca spôsobil navrhovateľke a maloletému T. závažnú ujmu...“. Podľa psychologických vyšetrení a vo vyjadrení psychologičky v znaleckých posudkoch č. 22/2021 a 23/2021 na M. O. T. T. O. sa uvádza, že obaja nemajú žiadne psychické problémy. Aj keď manželka vo svojej výpovedi tvrdí, že žili v neustálom strese a strachu. Ak by to bola pravda, psychologička by túto skutočnosť zistila. Navyše, psychologička v znaleckom posudku č. 22/2021 na M. O. J. uvádza (str.16, ods. 1): „Tendencia prezentovať sa v lepšom svetle, ako sociálne prijateľnejšia, aj za cenu klamstva. L skóre je nápadne vysoká, ale môže reprezentovať aj určitý osobnostný rys. Uvedené môže prispievať k zníženiu všeobecnej vierohodnosti osoby...“. Na základe tohto je možné tvrdiť, že vyjadrenia manželky voči nemu ako aj voči celkovej situácii vo vzťahoch medzi nimi sú skreslené a neobjektívne. Skôr ide o subjektívne a nedôveryhodné stanovisko manželky, ktoré do veľkej miery ovplyvnilo aj rozhodnutie súdu o rozvode manželstva. Na základe vyššie uvedených skutočností považuje rozhodnutie o rozvode ich manželstva za neobjektívne a nesprávne. Preto navrhol rozhodnutie o rozvode ich manželstva zrušiť.

7. K odvolaniu manžela sa vyjadřila manželka, ktorá uviedla, že nesúhlasí s tvrdeniami odporcu, že by sa stav napravil, bez ohľadu na jeho zamestnanie a ambulantnú protialkoholickú liečbu a plne rešpektuje rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým bolo manželstvo účastníkov rozvedené.

8. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem) a dospel k záveru, že odvolanie manžela nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 15.02.2023 (§ 378 C.s.p., § 219 ods. 3 C.s.p.). O termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli navrhovateľka a manžel upovedomení zákonným spôsobom.

9. Podľa § 23 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj spoločenský účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

10. Vykonaným dokazovaním mal odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie za preukázané, že vzťahy medzi manželmi sú tak vážne narušené, že ich manželstvo nemôže plniť svoj spoločenský účel. Účastníci ako manželia spolu nežijú, nevedú spoločnú domácnosť, spolu nehospodária, nie sú si

navzájom oporou. Z vyjadrení navrhovateľky v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj z jej písomných vyjadrení vyplýva, že nemá záujem na obnovení manželského spoluzitia. V danom prípade má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie sa dostatočným spôsobom vysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré sú potrebné pre rozhodnutie vo veci, t.j. zistenie možnosti obnovenia manželského spoluzitia. V predmetnej veci odvolací súd zdôrazňuje, že obnovenie manželského spoluzitia je možné podporiť iba za situácie, že jeden z manželov sa takémuto obnoveniu manželského spoluzitia nebráni. Inak povedané, obaja manželia sú ochotní spolupracovať pri obnovení manželského vzťahu. Žiaľ, v tomto prípade táto podmienka naplnená nebola, nakoľko manželka odmieta obnovenie manželského spoluzitia, a preto ani súd nemohol direktívnym spôsobom toto obnovenie spoluzitia nariadiť. Je potrebné si uvedomiť, že manželstvo je dobrovoľný zväzok dvoch ľudí, a pokiaľ jeden z nich nie je ochotný žiť v tomto zväzku, ani súd ho k tomu nemôže prinútiť. Skutočnosť, že manžel sa v priebehu manželstva zachoval spôsobom popísaným v rámci konania (fyzické násilie a psychické násilie páchané na navrhovateľke a jej synovi - zdravotne ťažko postihnutom a súčasne požívanie alkoholu) je potrebné vyhodnotiť na ľarchu manžela, nakoľko toto jeho správanie bolo aj primárnym dôvodom rozpadu manželstva, na základe ktorého sa stalo ďalšie spoluzitie medzi manželmi neznesiteľné. Skutočnosť, že odporca v súčasnosti nastúpil na ambulantné protialkoholické liečenie a že v rámci trestného konania dostal iba takpovediac „podmienku“, nie sú pre manželku dostatočným dôvodom pre obnovenie manželského spoluzitia, nakoľko táto už s ohľadom na dané správanie nemá dôveru v správanie manžela.

11. Na základe uvedeného je možné ustáliť záver, že manželstvo účastníkov neplní ani jednu z funkcií manželstva, tento stav je dlhodobý. Vzhľadom na nechotu navrhovateľky žiť v spoločnej domácnosti a prispôbovať sa jeden druhému nie je predpoklad, že by títo manželské spoluzitie obnovili. Na základe uvedeného súd prvej inštancie správne manželstvo účastníkov rozviedol a odvolací súd predmetný výrok vzťahujúci sa k rozvodu manželstva napriek nesúhlasu manžela s rozvodom ako vecne a právne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 C.s.p.).

12. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania, čo sa nepochybné v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci V.C. proti Slovenskej republike /sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008).

13. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378, § 219 ods. 3 C.s.p. a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedopíňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; účastníci, predovšetkým odvolateľ ani nevzniesol žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk, by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci E. C. V. T. proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

14. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

15. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 Ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).